

GUIA D'INDICADORS CLAU

Índex

Introducció	Pag. 3
Indicadors transversals	Pag. 4
Indicadors clau	
- Acció pel clima	Pag. 8
- Igualtat de gènere	Pag. 20
- Moviments migratoris i interculturalitat	Pag. 29
- Transformació social i comunitària	Pag. 35

0. Introducció i context

La utilització d'indicadors és fonamental tant pel Fons Mallorquí com per als seus socis, els municipis del sud i les entitats civils amb què treballa en aliança. Treballar amb indicadors suposa un esforç per a tothom, però ens proporciona informació sobre el progrés i ens ajuda a ser més eficients i a la presa de decisions.

Aquesta primera versió de la guia d'indicadors ens ajudarà a prendre una línia de base i establir metes realistes i coherents, avaluar els èxits i ajustar les nostres estratègies.

Comunicar els resultats dels indicadors és un exercici de transparència i rendició de comptes de la feina feta pel Fons i tots els seus aliats. A més, el Fons Mallorquí està fent un esforç per sistematitzar les experiències dutes a terme als territoris a través dels diferents eixos temàtics de treball i contribuir amb la reducció de la pobresa, tot això sota un enfocament de cooperació municipalista o descentralitzada. Aquest enfocament també ha de ser mesurat per poder desenvolupar i avaluar els projectes amb coherència. Per tot això, aquesta guia presenta un panell d'indicadors per cada eix temàtic i un indicador transversal de bona governança. Cada indicador està recollit en una fitxa l'estructura de la qual es detalla a continuació:

- A. Informació de l'indicador. Aquest apartat és un marc de referència de l'indicador, ubica l'indicador a l'Agenda 2030, presenta l'indicador del qual es parteix i els ODS i indicadors amb què es relaciona.
- B. Concepte i marc conceptual. Establir un marc conceptual acota i garanteix que els indicadors adaptats estan alineats amb els ODS, facilita la interpretació, la coherència i el mesurament, a més de facilitar-ne l'adaptabilitat.
- C. La construcció de l'indicador adaptat. Aquest apartat facilita un indicador aproximat, adaptat i coherent amb la realitat dels territoris locals, considerant els recursos i la disponibilitat de dades i essent coherent amb l'indicador de referència.
- D. Fonts de dades i referència: llista d'informació que pot ser útil per a l'elaboració del diagnòstic.
- E. Formulació i anàlisi de l'indicador. Pretén donar orientacions sobre com formular o calcular l'indicador, variables que cal tenir en compte, eines que es poden fer servir per a la seva elaboració i de vegades les limitacions d'aquest indicador.

Finalment, no cal llegir i conèixer tots els indicadors. Un cop s'hagi identificat l'eix estratègic en què encaixa el projecte i l'ODS i meta a què contribueix, només cal seleccionar l'indicador i anar a la fitxa corresponent. L'únic indicador que sempre s'ha de conèixer és o són els relacionats amb l'eix transversal de bona governança.

INDICADORS TRANSVERSALS

El Bon Govern és un enfocament transversal que vol dir que s'ha de tenir en compte en tot tipus de projectes, independentment de la línia temàtica escollida pel sol·licitant.

A. Meta 16.7- Informació de l' indicador

ODS 16: Promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, brindar accés a la justícia per a tothom i construir institucions efectives, responsables i inclusives en tots els nivells.

Meta 16.7. Garantir una presa de decisions receptiva, inclusiva, participativa i representativa en tots els nivells.

Indicador de referència:

16.7.1 Proporcions de càrrecs en institucions nacionals i locals, incloses (a) les legislatures; b) el servei públic; i (c) el poder judicial, en comparació amb les distribucions nacionals, per sexe, edat, persones amb discapacitat i grups de població.

ODS relacionats:

5.5; 10.2

B. Definició i marc conceptual

Definició

Aquest indicador mesura la representació en el servei públic pel que fa al sexe, l'edat, la discapacitat i la condició de grup de població dels servidors públics, i avalua com es corresponen amb la proporció d'aquests grups en la societat en conjunt.

Més específicament, aquest indicador mesura la representació proporcional de diversos grups demogràfics (dones, joves, persones amb discapacitat i grups de població rellevants a l'àmbit nacional) en diverses categories ocupacionals, així als nivells administratius (nacional i subnacionals).

Concepte:

- 1) **Càrrecs designats/electes:** s'important distingir els càrrecs designats (o elegits) pel govern o el cap de govern, i els llocs de funcionaris públics de carrera obtinguts sobre la base del mèrit i l'antiguitat.

C. Construcció de l' indicador adaptat

Aquest indicador es pot construir identificant per sexe, edat, ètnia i discapacitat els grups de treballadors de les administracions locals en les diferents categories: gerència, professional, tècnica.

L'indicador proposat adaptat: **proporció de dones en el consell municipal a nivell de gerència, tècnic i professional per àrea de servei sobre el total d' empleats de l' administració local.**

D. Fonts d' informació i referència

- Base de dades d'estadístiques de gènere EIGE: <http://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs>
- Ernst & Young, Índex mundial de dones com a líders del sector públic desenvolupat: <https://mb.cision.com/Public/1179/9413414/af807359d5bcb53.pdf>
- La Haia, Harrop, McCormick, "Govern comparat i política: una introducció", 10a edició, Palgrave, Londres (2016).
- Heywood, "Política", 4a edició, Palgrave Macmillan, Basingstoke (2013).
- Base de dades d'estadístiques de l'OIT: <http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/lang--end/index.htm>
- International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_172572.pdf
- International Republican Institute (IRI) 2016, Empoderament, representació i influència política de les dones a l'Àfrica: un estudi pilot del lideratge femení en la presa de decisions polítiques: https://www.iri.org/sites/default/files/wysiwyg/womens_political_index_0.pdf
- Krook & O'Brien, "La política de representació grupal: quotes per a dones i minories a tot el món" (2010), Política comparada, 42 (3), 253–272.
- Lupu, "Classe i representació a Amèrica Llatina" (2015), Swiss Political Science Review 21 (2): 229–236.
- OCDE (2017), Govern d'un cop d'ull, http://www.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance-2017/employment-in-general-government_gov_glance-2017-24-en
- PNUD, Discapacitat Desenvolupament Inclusiu en el PNUD: Orientació i punts d'entrada (2018): http://www.undp.org/content/dam/undp/library/Democratic%20Governance/Human%20Rights/UNDP-Disability_Inclusive_Development_accessible.pdf
- Pnud Igualtat de gènere a l'Administració Pública (GEPa): http://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/democratic-governance/public_administration/gepa.html
- ONU Dones, Nota metodològica sobre l'indicador ODS 5.5.1b "Proporció d'escons ocupats per dones en els governs locals" (octubre 2017). Veure <https://unstats.un.org/sdgs/iaeg-sdgs/metadata-compilation/>

E. Formulació i anàlisi de l' indicador

Aquest indicador s'haurà de tractar transversalment durant tot el projecte, fomentant la participació de la dona en tots els nivells de l' administració local:

Les dades s' han de presentar com la proporció de dones a l'administració local respecte al total d'empleats i a més:

- Franja d'edat, per exemple: per sota de 35; 35-44; 45-54; 55-64.
- Si hi ha dones amb capacitat.
- Àrea de l'administració local si és possible.

*****

Indicador de referència

Indicador 16.7.2: Proporció de població que creu que la presa de decisions és inclusiva i receptiva, per sexe, edat, discapacitat i grup de població

B. Construcció de l' indicador adaptat

Definició

Aquest indicador basat en enquestes mesura el grau en què la gent creu que els polítics o les institucions polítiques escoltaran les opinions dels ciutadans comuns i actuaran en conseqüència.

Per abordar ambdues dimensions cobertes per aquest indicador, l'indicador 16.7.2 dels ODS utilitza dues qüestions ben establertes, a saber: 1) una pregunta que mesura fins a quin punt les persones senten que tenen veu i vot en el qual fa el govern local (centrant-se en la participació inclusiva en presa de decisions) i 2) una altra pregunta que mesura fins a quin punt les persones senten que el sistema polític els permet tenir influència en la política (centrant-se en la presa de decisions receptiva).

S'han de fer tots els esforços possibles per desglossar els resultats de l'enquesta sobre aquestes dues preguntes per sexe, grup d'edat, nivell d'ingressos, nivell educatiu, lloc de residència (urbà/rural), estat de discapacitat i població nacional rellevant.

Conceptes

- 1) **Presa de decisions:** Està implícit en l'indicador 16.7.2 que "presa de decisions" es refereix a la presa de decisions en l'àmbit de la governança pública (i no a tota la presa de decisions).
- 2) **Presa de decisions inclusiva:** Processos de presa de decisions que brinden a les persones l'oportunitat de "tenir veu", és a dir, expressar les seves demandes, opinions o preferències als qui prenen les decisions.

- 3) **Presa de decisions receptiva:** Processos de presa de decisions en què els polítics i/o les institucions polítiques escolten i actuen sobre les demandes, opinions o preferències expressades de les persones.

C. Construcció de l' indicador adaptat

Nacions Unides proposa construir aquest indicador a través enquestes que recullen preguntes la participació inclusiva en presa de decisions i la presa de decisions receptiva.

A causa de les circumstàncies tan diverses de cada territori, i les dificultats de cada projecte per poder realitzar enquestes d'aquest tipus es proposen els següents indicadors adaptats:

- Nombre de polítiques públiques i accions dirigides a enfortir els drets humans, especialment la igualtat de gènere.
- Nombre d'associacions i altres actors locals que participen en espais de concertació municipal

D. Fonts d' informació i referències

- Carril, R. E. (1959). Vida política: per què i com la gent s'implica en política. Chicago, Markham.
- Niemi, R. G., Craig, S. C., & Mattei, F. (1991). Mesurar l'eficàcia política interna en l'estudi de les eleccions nacionals de 1988. *L'American Political Science Review*, 85,(4), 1407-1413.
- Quintelier, E. I Hooghe, M. (2012). Actituds polítiques i participació política: Un estudi de taula sobre els efectes de socialització i autoselecció en adolescents tardans. *International Political Science Review*, 33 (1), 63-81. DOI: 10.1177/0192512111412632
- Saris, W.E. i Revilla, M. (2012). ESS-DACE Entregable 4.6: Avaluació dels experiments del qüestionari complementari de la Ronda 5 de l'ESS
- Saris, W. E. i Torcal, M (2009). Procediments i models alternatius de mesura per a l'eficàcia política. <http://hdl.handle.net/10230/28300>
- Vecchione, M., & Caprara, G. V. (2009). Determinants de la personalitat de la participació política: La contribució dels trets i les creences d'autoeficàcia. *Personalitat i diferències individuals*, 46 (4), 487-492. DOI: 10.1016/j.paid.2008.11.021

E. Formulació i anàlisi

S'ha de detallar del tipus de polítiques i /o accions detallades i qui serà la població beneficiada.

Sobre el nombre d' associacions s' haurà d' especificar l' àrea de treball i com participen en els espais de concertació.

Hi ha models d'enquestes per mesurar si la participació en la presa de decisions del municipi és inclusiva, es poden demanar al Fons Mallorquí.

INDICADORS CLAU PER EIX TEMÀTIC

Els sol·licitants han d'escollir un d'aquests indicadors bàsics tenint en compte la línia temàtica escollida per desenvolupar la proposta.

ACCIÓ PEL CLIMA

A. Fita 6.1- Informació de l' indicador

ODS: 6. Garantir la disponibilitat d'aigua i la gestió sostenible i el sanejament per a tothom

Fita 6.1. . D'aquí al 2030, aconseguir l'accés universal i equitatiu a l'aigua potable a un preu assequible per a tothom

Indicador de referència 6.1.: Proporció de la població que utilitza serveis d'aigua potable gestionats de manera segura

Les fites d'aquest indicador també entren dins les metes: 1.2, 1.4, 2.2, 3.2, 3.8, 3.9, 4a, 5.4 y 11.1

B. Definició, concepte i classificació

Definició:

La proporció de la població que utilitza serveis d'aigua potable gestionats de manera segura es defineix com la proporció de la població que utilitza una **font millorada d'aigua potable accessible a les instal·lacions, disponible quan cal i lliure de contaminació fecal i química prioritària**. Les fonts d'aigua potable "millorades" inclouen: subministraments per canonades, pous perforats i pous entubats, pous excavats protegits, brolladors protegits, aigua de pluja, quioscs d'aigua i aigua envasada i distribuïda.

Conceptes clau a considerar en la construcció de l'indicador:

1) Font d'aigua potable: punt on les persones recullen l'aigua per beure i no a l'origen de l'aigua subministrada. Per exemple, l'aigua recollida d'una xarxa de distribució que extreu aigua d'un dipòsit d'aigua superficial es classificaria com a aigua canalitzada, mentre que l'aigua recollida directament d'un llac o riu es classificaria com a aigua superficial.

- 2) **Fonts d'aigua potable "millorades"**: aigua corrent, pous perforats o pous entubats, pous excavats protegits, brolladors protegits, aigua de pluja, quioscs d'aigua i aigua envasada o subministrada
- 3) **Fonts d'aigua potable "no millorades"** pous excavats no protegits, brolladors no protegits i aigües superficials (riu, embassament, llacs, estanys, rierols, canals i sèquies), totes les quals, pel seu disseny i construcció, tenen poques probabilitats de subministrar aigua potable.
- 4) **Font d'aigua accessible a les instal·lacions** si el punt de recollida es troba dins de l'habitatge, recinte, pati o parcel·la, o si l'aigua se subministra a la llar.
- 5) **Aigua potable "disponible quan es necessita"** si les llars declaren tenir "prou" aigua, o l'aigua està disponible "la major part del temps" (és a dir, almenys 12 hores al dia o 4 dies a la setmana).
- 6) **Lliure de contaminació fecal i química prioritària**: aigua potable que compleixi les normes internacionals de qualitat microbiològica i química de l'aigua especificades a les Guies per a la qualitat de l'aigua potable de l'OMS. A efectes de la vigilància mundial, l'indicador prioritari de contaminació microbiològica és E. coli i els contaminants químics prioritàris són l'arsènic i el fluor.¹
- 7) **Servei d'aigua gestionats de forma segura**: és aquell que es dona a les llars que utilitzen fonts millorades d'aigua potable que estan ubicades a les instal·lacions, amb aigua disponible quan cal i lliures de contaminació.
- 8) **Servei bàsic d'aigua**: Les llars que usen una font millorada amb temps de recollida d'aigua de no més de 30 minuts per viatge d'anada i tornada.
- 9) **Servei d'aigua limitat**: aquells que usen fonts millorades amb temps de recollida d'aigua superiors a 30 minuts

Classificació:

El Programa Conjunt OMS/UNICEF de Monitoratge de l'abastament d'aigua, el Sanejament i la Higiene (Joint Monitoring Program) ha establert normes internacionals clares i estandarditzades en almenys 100 països per a la classificació de les instal·lacions d'aigua potable i els nivells de servei, per tal d'establir punts de referència i comparar els progressos realitzats als diferents països (vegeu www.washdata.org).

En aquest marc, els indicadors que recull aquesta fitxa es basen en aquestes normes internacionals per a la construcció dels indicadors d'accés a l'aigua potable.

Aquestes normes es poden aplicar a tres sectors: llars, centres educatius i centres sanitaris.

---

¹ Per obtenir orientacions detallades sobre la qualitat de l'aigua, consulteu la versió més recent de les Guies per a la qualitat de l'aigua potable de l'OMS:

<https://www.who.int/teams/environment-climate-change-and-health/water-sanitation-and-health/water-safety-and-quality/drinking-water-quality-guidelines>

C. Construcció d'indicadors adaptats²

Indicadors primaris de punt

Proporció de la població que utilitza:

- Fonts d'aigua potable millorades
- Fonts d'aigua potable entubades.
- Cap instal·lació d'aigua potable (aigües superficials)

Variables d'indicadors per nivell de servei

Els indicadors primaris es combinen amb variables de nivell de servei, donant lloc a variables dels indicadors primaris, que es poden fer servir per presentar els resultats depenent de l'abast de cada projecte.

➤ Nivells de servei d'aigua potable a les llars

Nivell de Servei	Descripció	Taxa (% de població)
Servei gestionat de forma segura	L'aigua potable procedeix d'una font millorada situada in situ i disponible quan es necessita, està lliure de contaminació fecal (i de productes químics prioritars)	
Servei bàsic o elemental	Aigua potable prové d'una font millorada amb un temps de recollida inferior a 30 minuts o anada i tornada, incloses les cues.	
Servei limitat	Aigua potable prové d'una font millorada amb un temps de recollida de més de 30 minuts o anada i tornada, incloses les cues.	
Servei no millorat	L'aigua potable prové de pous excavats o brolladors no protegits.	
Sense servei	L'aigua potable es recull directament d'un curs d'aigua, presa, llac, estany, rierol, conducte o canal de reg.	

➤ Nivells de Servei d'aigua potable escoles

Nivell de Servei	Descripció	Taxa (% de població)
Servei millorat	L'aigua prové d'una font millorada ubicada a les instal·lacions de l'establiment i està disponible quan es necessita, està lliure de contaminació fecal (i químics prioritars) ³ .	
Servei bàsic	La propietat disposa d'aigua d'una font d'aigua millorada.	
Servei limitat	L'aigua d'un punt d'aigua millorat està disponible fora de les instal·lacions o hi ha un punt d'aigua millorat al lloc, però no hi ha aigua disponible.	
Sense servei	Pou o brollador excavat sense protecció, aigua superficial o sense font d'aigua disponible	

➤ Nivells de Servei d'aigua potable en centres de salut

Nivell de Servei	Descripció	Taxa (% de població)
------------------	------------	----------------------

² <https://washdata.org/sites/default/files/JMP%20methodology-Apr-2018-5.pdf>

³ Aquesta definició sorgeix de les ambicions del municipi en termes d'accés als serveis d'aigua potable a les escoles.

Servei millorat	L'aigua prové d'una font millorada ubicada a les instal·lacions de l'establiment i està disponible quan es necessita, està lliure de contaminació fecal (i químics prioritaris) ⁴ .	
Servei bàsic	La propietat disposa d'aigua d'una font d'aigua millorada.	
Servei limitat	L'aigua d'un punt d'aigua millorat està disponible fora de les instal·lacions o hi ha un punt d'aigua millorat al lloc, però no hi ha aigua disponible.	
Sense servei	Pou o brollador excavat sense protecció, aigua superficial o sense font d'aigua disponible	

D. Tipus de fonts de dades i mètodes de recollida

- Censos, que en principi recopilen dades bàsiques de totes les persones que viuen dins d'un país i estan dirigits per oficines nacionals d'estadística.
- Enquestes de llars, que recopilen dades d'un subconjunt de llars. Aquests poden estar dirigits a poblacions nacionals, rurals o urbanes, o a projectes o àrees subnacionals més limitades.
- Dades administratives, que poden consistir en informació recopilada per entitats governamentals o no governamentals involucrades en la prestació o supervisió de serveis. Els exemples inclouen inventaris i bases de dades d'aigua i sanejament, i informes dels reguladors.
- És possible que hi hagi altres conjunts de dades disponibles, com ara compilacions d'iniciatives internacionals o regionals (per exemple, Eurostat), estudis realitzats per instituts de recerca o assessorament tècnic rebut durant les consultes dels països.
- Es recomana consultar llocs web de les oficines nacionals d'estadística i d'institucions sectorials clau, com ministeris d'aigua i sanejament, reguladors d'aigua potable i serveis de sanejament.
- Fonts de consulta: World Population Prospects: <https://population.un.org/wpp/>; World Urbanization Projectes: <https://population.un.org/wup/>); washdat.org

Unitat de mesurament: % de la població

E. Formulació de l'indicador formes de presentació i anàlisi de dades

La forma de formulació seria: **Proporció de població de la comunitat XX que fa servir les instal·lacions que compleixen els criteris establerts anteriorment.**

Per calcular el **percentatge total de població dels col·legis d'una comunitat que beu aigua d'una font millorada**, es poden seguir els següents passos:

⁴ Aquesta definició sorgeix de les ambicions del municipi en termes d'accés als serveis d'aigua potable a les escoles.

- Identificar la població total dels col·legis de la comunitat.
- Identificar la població que té accés a la font d' aigua millorada en els col·legis.
- Identificar la població que beu aigua de la font millorada als col·legis.
- Calcular el percentatge de la població que beu aigua de la font millorada als col·legis utilitzant la fórmula: $(\text{població que beu aigua de la font millorada} / \text{població total dels col·legis}) \times 100$.

Es recomana seguir el mateix mètode per als centres de salut, tenint en compte el nombre de població i metges que atén el centre de salut.

Formulació de l'indicador: Proporció de població de la comunitat X que fa servir les instal·lacions que compleixen els criteris establerts gràcies al projecte. Els resultats es presentaran en taules i gràfics per facilitar la seva interpretació i es compartiran amb la comunitat X i les autoritats locals per al seu seguiment i avaluació. Es compararan els resultats assolits en el projecte amb el total de la comunitat i l' ús i nivell de servei dins de la gràfica. A més dels nivells de servei, els resultats, quan sigui possible es presentaran desagregats per zona geogràfica (urbana/rural).

Freqüència de mesurament. S' ha d' indicar la data i freqüència de recollida de dades.

Recollida de dades: Les dades seran recollides per l' equip del projecte a través d' enquestes i mesuraments a la comunitat X.

Cal un disseny de mostra apropiat perquè els resultats de les enquestes siguin representatius.

A. Fita 6.2 - Informació de l'indicador

ODS: 6. Garantir la disponibilitat d'aigua i la seva gestió sostenible i el sanejament per a tothom.

Fita 6.2. D'aquí al 2030, aconseguir l'accés a serveis de sanejament i higiene adequats i equitatius per a tothom i posar fi a la defecació a l'aire lliure, prestant especial atenció a les necessitats de les dones i les nenes i les persones en situacions de vulnerabilitat

Indicador de referència: Proporció de la població que utilitza (a) serveis de sanejament gestionats de forma segura i (b) instal·lacions per rentar-se les mans amb aigua i sabó

Les fites d'aquest indicador també entren dins de les fites: 1.2, 1.4, 2.2, 3.2, 3.8, 3.9, 4a, 5.4 i 11.1

B. Definició, concepte i classificació

Definició:

La proporció de la població que utilitza serveis de sanejament gestionats de forma segura es defineix com la **proporció de la població que utilitza una instal·lació de sanejament millorada que no es comparteix amb altres llars i on els excrements s'eliminen de forma segura in situ o es retiren i tracten fora del lloc**. Les instal·lacions sanitàries "millorades" són aquelles dissenyades per separar higiènicament els excrements humans del contacte humà. Aquestes inclouen tecnologies de sanejament humit, com vàters amb descàrrega i abocament connectats a clavegueres, fosses sèptiques o latrines de pou, i tecnologies de sanejament sec, com latrines de pou sec amb lloes, latrines de pou millorades ventilades i sanitaris de compostatge.

Conceptes clau a considerar en la construcció de l'indicador:

1) Instal·lació de sanejament millorada és aquella dissenyada per separar higiènicament els excrements humans del contacte humà. Les instal·lacions de sanejament millorades inclouen tecnologies de sanejament humit, com vàters amb descàrrega o abocament connectats a sistemes de clavegueram, fosses sèptiques o latrines de pou; i tecnologies de sanejament sec, com latrines de pou sec amb lloes (construïdes amb materials duradors i fàcils de netejar), latrines de pou millorades ventilades (VIP), latrines de pou amb lloca, sanitaris de compostatge i sanejament basat en contenidors.

Si una llar utilitza un vàter amb cisterna o amb cisterna, però no sap on es descarrega, es considera que les instal·lacions de sanejament estan millorades, ja que és possible que la llar no sàpiga si l'aigua es descarrega en una claveguera, un tanc sèptic o una latrina de pou.

El sanejament millorat es refereix únicament al **tipus d'instal·lació utilitzada**, independentment de si les instal·lacions són compartides. Els banys públics, així com les instal·lacions sanitàries de propietat privada que comparteixen dues o més famílies, es classifiquen com a "instal·lacions compartides".

El tractament primari no es considera gestionat de forma segura, llevat que l'efluent es descarregui d'una manera que impedeixi un major contacte humà (per exemple, a través d'un llarg emissari a l'oceà). Si hi ha dades disponibles per a les classes convencionals (primària, secundària, terciària, avançada), així com per a categories ambigües (per exemple, "altres"), generalment no es considera que les categories ambigües es gestionin de forma segura. Quan no s'especifiquen classes de tractament (per exemple, "tractats").

El tractament d' excretes en plantes de tractament de llots fecals es classifica com a gestionat de forma segura si es tracten tant la fracció líquida com la sòlida.

- 2) Instal·lacions diferenciades per sexes i utilitzables en col·legis:** es refereix a vàters o latrines que són accessibles per als estudiants (les portes estan desbloquejades o hi ha una clau disponible en tot moment), el vàter no està trencat, l'orifici del vàter no està bloquejat i hi ha aigua disponible per als vàters (amb cisterna o abocament) i l'ús és privat (hi ha portes que es poden tancar des de l'interior i no hi ha grans espais en l'estructura).
- 3) El servei de sanejament bàsic es refereix a l'ús d'instal·lacions de sanejament millorades que no són compartides**
- 4) El servei de sanejament limitat** es refereix a l'ús d'instal·lacions de sanejament millorades que són compartides
- 5) Instal·lacions sanitàries no millorades** inclouen vàters amb cisterna o abocament connectats a desguassos oberts; latrines de pou sense llosa; pous oberts; baldes, caceres, "safates" o altres recipients sense segellar; sanitaris/latrines penjants; defecació al puig o camp o sèquia i defecació en aigües superficials (canals de drenatge, platges, rius, rierols o el mar). Si una llar utilitza un vàter amb cisterna i els enquestats informen que no es descarrega en sistemes de clavegueram, fosses sèptiques o latrines de pou, sinó en altres llocs, es considera que la instal·lació de sanejament no està millorada.

Classificació:

El Programa Conjunt OMS/UNICEF de Monitoratge de l'Abastament d'Aigua, el Sanejament i la Higiene (Joint Monitoring Program) ha establert normes internacionals clares i estandarditzades en almenys 100 països per a la classificació de les instal·lacions de sanejament i els nivells de servei, per tal d'establir punts de referència i comparar els progressos realitzats als diferents països (vegeu www.washdata.org).

En aquest marc, els indicadors recollits en aquesta fitxa es basen en aquestes normes internacionals per a la construcció dels indicadors de sanejament.

Aquestes normes es poden aplicar a tres sectors: llars, centres educatius i centres sanitaris.

C. Construcció d' indicadors adaptats⁵

Indicadors primaris

La construcció d'aquest indicador parteix dels següents indicadors primaris, "proporció de la població que fa servir...":

- instal·lacions sanitàries millorades
- Instal·lacions sanitàries millorades connectades a clavegueram
- Instal·lacions sanitàries millorades connectades a fosses sèptiques
- sense instal·lacions sanitàries (defecació a l'aire lliure).

Variable d' indicadors per nivell de servei

Combinant els indicadors primaris amb l'ús compartit o no de la instal·lació juntament amb el tractament d'aigües residuals, s'obtenen els següents indicadors per nivell de servei, que poden ser usats per presentar els resultats depenent de l'abast de cada projecte.

➤ Nivells de servei de sanejament a les llars

Nivell de Servei	Descripció	Taxa (% de població)
Servei gestionat amb total seguretat	Sanitaris individuals adequats per unitat d'usuari evitant la contaminació del medi ambient per tractament presencial o remot + rentat de mans..	
Servei bàsic o elemental	Sanitaris individuals adequats per unitat d'usuari però sense accés a una estació de tractament adequat.	
Servei limitat	Banys compartits adequats	
Servei no millorat	Vàters que presenten riscos de contaminació humana (latrines tradicionals). (Ús de latrines de pou sense lloa ni plataforma, latrines penjants o latrines de cub).	
Sense servei	Eliminació de excrements humans en camps, boscos, matolls, cossos d'aigua oberts, platges i altres espais oberts o amb deixalles sòlides.	

➤ Nivells de Servei de sanejament escoles

Nivell de Servei	Descripció	Taxa (% de població)
Bàsic	Instal·lacions millorades, diferenciades per sexes i utilitzables a l'escola.	
Limitat	Hi ha instal·lacions millorades (vàters amb cisterna i abocament, latrines de pou amb losa, vàters de compostatge), però no estan diferenciades per sexes o no són utilitzables en el moment de l'enquesta.	
Sense servei	No hi ha banys ni latrines, ni instal·lacions no millorades (latrines de pou sense lloa o plataforma, latrines penjants, latrines de cub)	

⁵ <https://washdata.org/sites/default/files/JMP%20methodology-Apr-2018-5.pdf>

➤ Nivells de sanejament en centres de salut

Nivell de Servei	Descripció	Taxa (% de població)
Bàsic	Instal·lacions sanitàries bàsiques amb almenys un bany exclusiu per als empleats, i almenys un bany separat per sexe amb instal·lacions d'higiene menstrual i almenys un bany accessible per a persones amb mobilitat limitada	
Limitat	Té almenys una instal·lació millorada però, no compleix tots els requisits del servei bàsic.	
Sense servei	Les instal·lacions sanitàries no estan millorades (latrines de pou sense lloa o Plataforma, latrines penjants i latrines de cub) o no hi ha banys ni latrines a les instal·lacions.	

D. Fonts de dades i referències

- Censos, que en principi recopilen dades bàsiques de totes les persones que viuen dins d'un país i són dirigits per oficines nacionals d'estadística.
- Enquestes de llars, que recopilen dades d'un subconjunt de llars. Aquests poden ser dirigits a poblacions nacionals, rurals o urbanes, o a projectes o àrees subnacionals més limitades. Cal un disseny de mostra apropiat perquè els resultats de les enquestes siguin representatius, i les enquestes sovint són dirigides o revisades i aprovades per organitzacions estadístiques nacionals.
- Dades administratives, que poden consistir en informació recopilada per entitats governamentals o no governamentals involucrades en la prestació o supervisió de serveis. Els exemples inclouen inventaris i bases de dades d' aigua i sanejament, i informes dels reguladors.
- És possible que hi hagi altres conjunts de dades disponibles, com ara compilacions d'iniciatives internacionals o regionals (per exemple, Eurostat), estudis realitzats per instituts de recerca o assessorament tècnic rebut durant les consultes dels països.
- Es recomana consultar llocs web de les oficines nacionals d'estadística i d'institucions sectorials clau, com ministeris d' aigua i sanejament, reguladors d' aigua potable i serveis de sanejament.
- Perspectives de la població mundial: <https://population.un.org/wpp/>; World Urbanization Projectes: <https://population.un.org/wup/>); washdat.org. <https://mics.unicef.org/>

Unitat de mesurament: % de la població

E. Formulació de l' indicador i anàlisi de dades

Formulació de l'indicador: Proporció de població que fa servir les instal·lacions que compleixen els criteris establerts gràcies al projecte. S'ha de tenir en compte el total de la població on s'executa el projecte i el % de població que ja fa servir instal·lacions que compleixen els criteris establerts en els indicadors i el % de millora respecte a això. Els resultats es presentaran en taules i gràfics per facilitar la seva interpretació i es compartiran amb la comunitat X i les autoritats locals per al seu seguiment i avaluació. Es compararan els resultats assolits en el projecte amb el total de la comunitat i l' ús i nivell de servei dins de la gràfica. A més dels nivells

de servei, els resultats, quan sigui possible es presentaran desagregats per zona geogràfica (urbana/rural).

Freqüència de mesurament. S' ha d' indicar la data i freqüència de recollida de dades.

Recollida de dades: Les dades seran recollides per l' equip del projecte a través d' enquestes i mesuraments a la comunitat X.

*****

A. Fita 6.b - Informació de l'indicador

ODS: 6. Garantir la disponibilitat d'aigua i la seva gestió sostenible i el sanejament per a tothom.

Fita 6.b. Donar suport i enfortir la participació de les comunitats locals en la millora de la gestió de l' aigua i el sanejament.

Indicador de referència 6.b.1: Proporció d' unitats administratives locals amb polítiques i procediments establerts i operatius per a la participació de les comunitats locals en la gestió de l' aigua i el sanejament

Indicadors relacionats:

15.9: integrats els valors dels ecosistemes i la biodiversitat en la planificació local, els processos de desenvolupament, les estratègies i els comptes de reducció de la pobresa)

B. Definició i marc conceptual

Definició:

Percentatge d'unitats administratives locals (segons les defineix el govern nacional) que tenen un mecanisme establert i operatiu mitjançant el qual els individus i les comunitats poden contribuir significativament a les decisions i direccions sobre la gestió de l'aigua i el sanejament.

Conceptes clau a considerar en la construcció de l'indicador:

La participació de les parts interessades és essencial per garantir la sostenibilitat de les opcions de gestió de l'aigua i el sanejament en el temps, p.e. l' elecció de solucions apropiades per a un context social i econòmic determinat, i la comprensió plena dels impactes d'una determinada decisió de desenvolupament. Definir els procediments en polítiques o lleis per a la participació de les comunitats locals és vital per garantir que se satisfacin les necessitats de tota la comunitat, inclosos els més vulnerables, i també fomenta l'apropiació dels plans, la qual cosa al seu torn contribueix a la seva sostenibilitat.

1) **Les unitats administratives locals** es refereixen a subdistrictes, municipis, comunes o altres unitats a l'àmbit de comunitat local que no se superposen i que cobreixen àrees tant urbanes com rurals, que seran definides pel govern.

Les polítiques i procediments per a la participació de les comunitats locals en la gestió de l'aigua i el sanejament definarien un mecanisme formal per assegurar la participació dels usuaris en la planificació de les activitats d' aigua i sanejament.

- 2) **Una política o procediment es considera establert** si el mecanisme de participació de les comunitats locals està definit en la llei o ha estat formalment aprovat i publicat. Es considera operatiu si la política o procediment s'està implementant, comptant amb el finançament adequat i amb mitjans per verificar que s'ha produït la participació.

C. Construcció d'indicadors adaptats⁶

Definir els procediments en polítiques o lleis per a la participació de les comunitats locals és vital per garantir que se satisfacin les necessitats de tota la comunitat, inclosos els més vulnerables, i també fomenta l'apropiació dels plans, la qual cosa al seu torn contribueix a la seva sostenibilitat.

Un valor baix d'aquest indicador suggeriria que la participació de les comunitats locals en la gestió de l'aigua i el sanejament és baixa, mentre que un valor alt indicaria alts nivells de participació, la qual cosa indicaria una major apropiació i una major probabilitat de prestació i gestió sostenible dels serveis d'aigua i sanejament.

Construcció de l'indicador:

- On existeixen dades disponibles a escala d'unitat administrativa local: es mesurarà el **nombre d'unitats administratives locals** que gestionen aigua potable, higiene, sanejament, qualitat de l'aigua i l'ús sostenible de l'aigua, i/o gestió integrada dels recursos dels quals **disposen de polítiques i procediments per a la participació local, que existeixen i són operatius** (plans de desenvolupament de capacitats institucionals, organitzacionals o tècniques comunals, plans de dinamització de les estructures de gestió dels sistemes d'aigua i sanejament, procediments de finançament, transparència, rendició de comptes)⁷.

D. Fonts de dades i mètodes de recollida

- El qüestionari d'Anàlisi i Avaluació Mundial del Sanejament i l'Aigua Potable (GLAAS) d'ONU-Aigua proporciona informació sobre si existeixen "procediments clarament definits en les lleis o polítiques per a la participació dels usuaris de serveis (per exemple, llars) i les comunitats en els programes de planificació".
- Es recomana realitzar enquestes i revisió de documentació:
  - http://www.who.int/water_sanitation_health/glaas/en/
  - <http://www.unep.org/>
  - <http://www.oecd.org/env/watergovernanceprogramme.htm>
  - Anàlisi global de l'ONU-aigua i avaluació del sanejament i l'aigua potable. http://www.who.int/water_sanitation_health/glaas/en/
  - OCDE (2015a), OECD Principles on Water Governance, disponible a: <https://www.oecd.org/gov/regional-policy/OECD-Principles-on-Water-Governance-brochure.pdf>
  - OCDE (2015b), Stakeholder Engagement for Inclusive Water Governance, OECD Studies on Water, OECD Publishing, París., <http://dx.doi.org/10.1787/9789264231122-en>

⁶ <https://washdata.org/sites/default/files/JMP%20methodology-Apr-2018-5.pdf>

⁷ Revisar : Principis de Governança de l'Aigua de l'OCDE

<https://www.oecd.org/cfe/regionaldevelopment/OECD-Principles-Water-spanish.pdf>

Unitat de mesurament: Nombre d'unitats administratives

E. Forma de presentació de l' indicador i anàlisi de dades

Formulació de l' indicador: L' indicador es presentarà com el nombre de plans polítics, procediments de gestió de l' aigua que promouen la participació local i estan aprovats i operatius abans de finalitzar el projecte.

Freqüència de mesurament: S' ha d' indicar la data i freqüència de recollida de dades.

Recollida de dades: Les dades seran recollides per l' equip del projecte a través d' enquestes i mesuraments a la comunitat X.

IGUALTAT DE GÈNERE

A. Fita 5.2.1 Informació de l' indicador

ODS: 5. Aconseguir la igualtat entre els gèneres i empoderar totes les dones i les nenes

Fita 5.2: Eliminar **totes les formes de violència** contra totes les dones i nenes en els àmbits públic i privat, inclosos el tràfic i l' explotació sexual i altres tipus

Indicador. De referència 5.2.100 dones i nenes a partir de 15 anys en parella, sotmeses a violència física, sexual o psicològica per part d'una parella íntima actual o anterior en els dotze mesos anteriors, per forma de violència i per edat.

ODS relacionats: 11.7.2 i 16.1.3 i 16.2.3

B. Definició i marc conceptual

Definició:

Qualsevol acte de violència de gènere que produeixi o pugui produir danys físics, sexuals o psicològics o sofriment a les dones, incloent-hi amenaces d' aquests actes, coacció o privació arbitrària de llibertat, sigui en la vida pública o privada. S'entén que la violència contra les dones comprèn, entre d'altres, el següent: La violència física, sexual i psicològica que es produeix en la família [...]. UN Women i UNFPA.

Conceptes clau a considerar en la construcció de l' indicador:

- **Violència física:** actes destinats a fer mal físicament a la víctima i inclou, entre d' altres, actes com empènyer, agarrar, torçar el braç, estirar el pèl, esbotzar, patejar, mossegar o colpejar amb el puny o objecte, tractar d' estrangular o asfixiar, cremar o escaldar a propòsit, o amenaçar o atacar amb algun tipus d' arma, pistola o ganivet.
- **Violència sexual:** qualsevol mena de comportament sexual nociu o no desitjat que se li imposi a algú, ja sigui mitjançant l' ús de la força, la intimidació o la coacció. Inclou actes de contacte sexual abusiu, participació forçada en actes sexuals, intents o actes sexuals completats sense consentiment, actes sense contacte, com ser obligat a mirar o participar en pornografia, etc. En les relacions de parella íntima, la violència sexual es defineix comunament com: ser forçat físicament a tenir relacions sexuals, tenir relacions sexuals per por del que pugui fer la parella o per coacció, i / o ser forçada a realitzar una cosa sexual que la dona consideri humiliant o degradant.
- **Violència psicològica:** qualsevol acte destinat a induir por o angoixa emocional causada pel comportament o l' acte d' una persona. Inclou una varietat de comportaments que abasten actes d' abús

emocional, com ser freqüentment humiliat en públic, intimidat o que es destrueixin coses que li importen, etc. Aquests sovint coexisteixen amb actes de violència física i sexual per part de parelles íntimes. A més, les enquestes sovint mesuren els comportaments de control (per exemple, no poder veure familiars o amics, o buscar atenció mèdica sense permís).

C. Construcció de l' indicador adaptat, variables de l' indicador i eines

La violència de parella és una de les formes més comunes de violència que enfronten les dones a tot el món. Ateses les normes socials predominants que sancionen el domini masculí sobre les dones, la violència masculina cap a les seves parelles íntimes femenines sovint es percep com un element ordinari/normal de les relacions en el context del matrimoni o altres unions/relacions, per la qual cosa estandarditzar el seu mesurament és bastant complicat a causa de les limitacions que l'envolten.

La violència contra les dones és una manifestació extrema de la desigualtat i discriminació de gènere. Es necessiten dades de prevalença per mesurar la magnitud del problema; comprendre les diverses formes de violència i les seves conseqüències; identificar grups d'alt risc i explorar les barreres per buscar ajuda per garantir que es brindin les respostes adequades. Aquestes dades són el punt de partida per informar lleis, polítiques i desenvolupar respostes i programes de prevenció eficaços.

Aquest indicador requereix un desglossament per forma de violència i per grup d'edat. S'entendrà les ONGS a calcular dades de prevalença per a cada forma de violència en els seus projectes per ajudar a la comparabilitat de la dada en el temps.

Desglossament d' indicador per tipus de violència. Considerant les definicions de Violència, es proposa un mesurament desglossat pel tipus de violència i grup d'edat per ajudar a mesurar millor les dades en el temps. Es pot triar mesurar totes les formes o una sola forma. Nombre de dones que han patit:

- Violència física exercida per una parella o company.
- Violència sexual exercida per una parella o company.
- Violència psicològica exercida per una parella o company.
- Violència física i sexual exercida per una parella o company.
- Violència física, sexual i psicològica exercida per una parella o company.

Desglossament per edat

- 15 i 30 anys
- 31 i 45 anys
- 46 i 65 anys
- Més de 65 anys

D. Fonts de dades i documentació de referència

Organismes multilaterals

- Unicef:
- UN Women
- La Divisió d'Estadística del Departament d'Afers Econòmics i Socials (UNSD)
- UNODC.
- UNFPA
- WHO/OMS

A nivell país⁸:

- Enquestes nacionals especialitzades de prevalença dedicades a mesurar la violència contra les dones (VCM),
- Mòduls de VCM que s'afegeixen a les enquestes de llars internacionals /nacionals, com la DHS.
- Enquestes de victimització per delinqüència.

Enllaços:

- Organització Mundial de la salut. Global Database on the Prevalence of Violence Against Women: <https://srhr.org/vaw-data>
- <http://evaw-global-database.unwomen.org/en>
- <http://unstats.un.org/unsd/gender/default.html>
- <http://data.unicef.org/child-protection/violence.html>

Publicacions:

- Organització Mundial de la Salut, 2021. Estimacions de prevalença de la violència contra les dones, 2018. Estimacions de prevalença mundials, regionals i nacionals de la violència de parella contra les dones i estimacions de prevalença global i regional de la violència sexual contra les dones fora de la parella. <https://www.who.int/publications/i/item/9789240022256>.
- Informació sobre pràctiques recomanades en la producció d'estadístiques sobre violència contra les dones, consultar les Directrius de les Nacions Unides per a la producció d'estadístiques sobre violència contra les dones: enquestes estadístiques (ONU, 2014): https://unstats.un.org/unsd/gender/docs/guidelines_statistics_vaw.pdf i The World's Women , Trends and Statistics, disponible a : <https://unstats.un.org/unsd/demographic-social/products/worldswomen/>
- Organització Mundial de la Salut, Departament de Salut Reproductiva i Investigació, London School of Hygiene and Tropical Medicine, South African Medical Research Council, 2013. Estimacions globals i regionals de la violència contra les dones: prevalença i efectes sobre

---

⁸ No es recomanen les dades administratives dels serveis sanitaris, policials, judicials, judicials i socials ja que no donen informació sobre tendències sinó més aviat dades d'incidència o ús de serveis (és a dir, nombre de casos rebuts en/que busquen serveis).

la salut de la violència de parella i la violència sexual fora de la parella.
Disponible en : <https://www.who.int/publications/i/item/9789241564625>

- Portal de dades d'UNICEF: <http://data.unicef.org/child-protection/violence.html>
- Portal de la UNSD sobre el conjunt mínim d'indicadors de gènere: <https://genderstats.un.org/#/home>
- Portal dedicat a les dades i metadades sobre la violència contra les dones
<http://unstats.un.org/unsd/gender/vaw/>
<http://unstats.un.org/unsd/gender/vaw/>
- UNODC, 2015. Classificació internacional de la delinqüència amb finalitats estadístiques. Disponible a: <https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/statistics/iccs.html>

Unitat de mesurament:

- Quan sigui possible en % de dones sobre el total de població Dones.
- Nombre de Dones.

E. Formulació de l' indicador i formes de presentació.

Formulació dels indicadors: "Percentatge de dones dels anys que pateixen violència física sobre el total de la població"

Aplicar aquesta fórmula per cada tipus de violència segons l' apartat G

$$\frac{\text{Nombre de dones (d'entre XX - xx anys) que pateixen violència física per part d'una parella íntima actual o anterior en els dotze mesos anteriors}}{\text{nombre de dones i noies (de XX -xx anys) de la població}} \times 100$$

També es pot presentar com el nombre de dones d'entre els altres anys d'edat que han patit violència. Es recomana usar la fórmula per poder analitzar millor les tendències en el mitjà i llarg termini i no només la incidència. Es recomana presentar les dades desagregades per edat.

Freqüència de mesurament: Un cop l' any. Aquest indicador és difícil de monitorar i avaluar en un any, normalment es necessiten entre 3 i 5 anys. Proposem un mesurament d'1 any per a l'inici del projecte i /o al final.

Recopilació de la informació: enquestes i entrevistes amb especial atenció a la formulació de preguntes i separant si és possible per grups d'edat.

A. Fita 5.5 - Informació de l'indicador

ODS: 5 Aconseguir la igualtat entre els gèneres i empoderar totes les dones i les nenes

Fita 5.5 Assegurar la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d' oportunitats de lideratge a tots els nivells decisoris en la vida política, econòmica i pública.

Indicadors de referència:

5.5.1. (b)

Proporció d'escons ocupats per dones en els governs locals

5.5.2

Proporció de llocs directius ocupats per dones

Proporció de dones en llocs directius superiors i mitjans.

Indicadors relacionats:

16.7.1

B. Definició i marc conceptual

Definició:

L'indicador 5.5.1(b) mesura la proporció de llocs ocupats per dones en el govern local. S'expressa com a percentatge de càrrecs electes ocupats per dones en els òrgans legislatius/deliberatius del govern local.

Conceptes:

El govern local és el resultat de la descentralització, un procés de transferència de poders polítics, fiscals i administratius del govern central a unitats de govern subnacionals per regular o executar certes funcions governamentals o serveis públics, per si sols, en l'àmbit administratiu.

La definició de govern local segueix la distinció del Sistema de Comptes Nacionals (SCN) de 2008 entre govern central, estatal i local (paràgraf 4.129). El govern local està format per unitats de govern local, definides en el SCN com a "unitats institucionals l'autoritat fiscal, legislativa i executiva de les quals s'estén sobre les àrees geogràfiques més petites distingides per a finalitats administratives i polítiques" (paràgraf 4.145). El que constitueix el govern local d' un país determinat està definit pel marc legal nacional d' aquest país, incloses les constitucions nacionals i les lleis de govern local o legislació equivalent. Els òrgans executius, compostos per un comitè executiu o un alcalde, podran ser elegits o designats. Preparen i executen decisions preses per l'òrgan legislatiu/deliberant.

Els càrrecs electes són seleccionats en eleccions locals, basant-se en un sistema d' elecció de titulars de càrrecs polítics en el qual els electors voten per la persona, persones o partit polític que desitgen que siguin elegits. La categoria de càrrecs electes inclou tant les persones electes que van competir per escons obertament disputats com les persones seleccionades durant els processos electorals per a escons reservats o mitjançant una quota de candidats.

Definició:

Indicador 5.5.2 proporció de dones en el nombre total de persones ocupades en llocs directius.

Conceptes clau a considerar en la construcció d'aquests indicadors indicador:

El govern local és el resultat de la descentralització, un procés de transferència de poders polítics, fiscals i administratius del govern central a unitats de govern subnacionals per regular i/o executar certes funcions governamentals o serveis públics, per si sols, en l'àmbit administratiu.

La definició de govern local segueix la distinció del Sistema de Comptes Nacionals (SCN) de 2008 entre govern central, estatal i local (paràgraf 4.129). El govern local està format per unitats de govern local, definides en el SCN com a "unitats institucionals l'autoritat fiscal, legislativa i executiva de les quals s'estén sobre les àrees geogràfiques més petites distingides per a finalitats administratives i polítiques" (paràgraf 4.145). El que constitueix el govern local d'un país determinat està definit pel marc legal nacional d'aquest país, incloses les constitucions nacionals i les lleis de govern local o legislació equivalent.

Els òrgans executius, compostos per un comitè executiu o un alcalde, podran ser elegits o designats.

Els càrrecs electes són seleccionats en eleccions locals, basant-se en un sistema d'elecció de titulars de càrrecs polítics en el qual els electors voten per la persona, persones o partit polític que desitgen que siguin elegits. La categoria de càrrecs electes inclou tant les persones electes que van competir per escons obertament disputats com les persones seleccionades durant els processos electorals per a escons reservats o mitjançant una quota de candidats.

Violència política: "qualsevol acte o pràctica basat en la discriminació per raó de gènere, el propòsit de la qual sigui privar una dona del dret a participar en qualsevol activitat política, partidista o associativa o de qualsevol dret o llibertat fonamental, o impedir-li el seu exercici"! (Llei orgànica tunecina n° 2017-58, d'11 d'agost de 2017, relativa a l'eliminació de la violència contra les dones) (OCDE, 2018b).

C. Indicadors adaptats, variables de l' indicador i eines

Variables de l' indicador tenint en compte el context de cada territori, s' han d' escollir entre 1 i 3 variable segons els objectius del projecte.

Es proposen les següents variables partint dels conceptes anteriors i les àrees que proposa la meta per poder atendre diferents tipologies de projectes, amb l' objectiu d' impulsar la participació de les dones en els espais de presa de decisions.

ÀREA	INDICADOR
A. Participació política de les dones	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nombre d' escons locals ocupats per dones. 2. Taxa d'inscripció/ nombre de dones inscrites a les llistes electorals desagregats per sexe a les eleccions locals. 3. Taxa de participant en els comicis locals desagregats per sexe. 4. Taxa d' abstinència en els comicis desagregada per sexe. 5. Nombre creixent de dones inscrites a les llistes electorals 6. Nombre de dones que exerceixen el dret de vot.
B. Consolidació de les dones en els llocs de poder i de presa de decisions institucionals	<ol style="list-style-type: none"> 1. Representació de les dones en les instàncies i llocs de poder i presa de decisions 2. Temps de permanència de les dones en el lloc de poder i de presa de decisions 3. Percentatge de dones que denuncien haver patit violència política. 4. Proporció de llocs directius ocupats per dones 5. Proporció de dones en llocs directius superiors i mitjans 6. Nombre de xarxes locals de suport, d' intercanvi d' experiències o d' enfortiment mutu de dones en llocs de poder o de presa de decisions.
D. Participació de les dones en l' economia	<ol style="list-style-type: none"> 1. % d' ocupació desagregada per sexe 2. % d' empreses creades per dones 3. Percentatge d' alfabetització desagregat per sexe 4. Percentatge de persones amb estudis superiors desagregats per sexe
E. Presència de les dones en la societat civil com a espai de participació de l' esfera pública i política	<ol style="list-style-type: none"> 5. Existència i o creació d'associacions, ONGs i col·lectius de dones amb una agenda i programa dirigits a millorar les condicions de vida de les dones i la participació de les dones en els espais de presa de decisions.

D. Fonts de dades⁹

Indicador 5.5.1 (b)

- Les dades administratives basades en registres electorals són la principal font de dades sobre els membres electes del govern local i la font de dades recomanada per a l'Indicador 5.5.1(b). Els registres electorals són elaborats i mantinguts pels Organismes de Gestió Electoral (OE) o organismes equivalents encarregats d'organitzar les eleccions a l'àmbit local.
- Els Sistemes Estadístics Nacionals
- Les enquestes o censos existents que utilitzen els governs locals.

Enllaços

- ONU Dones, 2021. Web de les dones als governs locals. <https://localgov.unwomen.org/> (consultat el maig de 2023).
- ECPAL, 2016a. CEPALSTAT: Bases de dades i publicacions estadístiques. <https://oig.cepal.org/en/autonomies/autonomy-decision-making> (consultat gener-abril 2016)
- Comissió Europea, 2016a. Base de dades sobre dones i homes en la presa de decisions (WMID). http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-decision-making/database/index_en.htm (consultat gener-abril 2016)
- UNECE, 2016a. Base de dades de vida pública i presa de decisions. http://w3.unece.org/PXWeb2015/pxweb/en/STAT/STAT_30-GE_05-PublicAnddecision (consultat gener-abril 2016).
- Afrobarometro: <https://www.afrobarometer.org/topics/identity-society-gender/>

Indicador 5.5.2

- Les enquestes de llars, inclòs un mòdul sobre ocupació.
- A falta d'una enquesta de llars relacionada amb el treball, es poden utilitzar enquestes d'establiments o registres administratius per recopilar informació sobre la participació femenina en l'ocupació

Enllaços

- Base de dades ILOSTAT: <https://ilostat.ilo.org>
- Treball decent i ODS . Una guia sobre ODS i indicadors de treball https://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/publications/WCMS_647109/lang--en/index.htm
- Indicadors sobre treball decent - ILO Manual: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---integration/documents/publication/wcms_229374.pdf
- ISCO-08: <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/>

---

⁹L'ús de registres electorals per mesurar la representació de les dones en el govern local i el seu seguiment és rendible, senzill i oportú. No són necessaris ajustos ni estimacions per transformar la informació administrativa en estadístiques per al seguiment de l'indicador

- Estadístiques sobre població activa, atur i atur. Disponible a: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms_230304.pdf
- Base de dades de l' OIT¹⁰: <https://ilostat.ilo.org/>

Unitat de mesurament: % de dones

E. Formulació de l' indicador

Per calcular el nombre de dones ocupant escons es recomana usar la fórmula: següent, que permet mesurar i nivell en què s'ha assolit la igualtat de gènere en l'accés i els processos de presa de decisions en el govern local.

$$\begin{aligned} & \text{Nombre d' escons ocupats per dones} = \\ & = \frac{(\text{Número de escaños ocupados por mujeres}) \times 100}{\text{Número total de asientos ocupados por hombres y mujeres}} \end{aligned}$$

Per al càlcul de resta dels indicadors de percentatges com el percentatge de dones amb ocupació o alfabetitzades, caldrà calcular aquest percentatge respecte al total de la comunitat o municipi. d' ocupació.

Per als indicadors que parla de nombre de xarxes, associacions n'hi ha prou amb un simple recompte d'associacions, explicant i detallant el perfil de cadascuna.

Per a l'indicador de violència política, es pot aplicar una enquesta i fer un simple recompte desagregat per edat.

En la proporció de dones en llocs de poder, llocs de gestió, ha de ser analitzada amb relació als llocs totals, els quals inclouen també els llocs ocupats per homes. A més, en l'esfera econòmica, es recomana facilitar informació sobre el sector de les empreses cobertes per les dones

Freqüència de mesurament: no hi ha una freqüència de mesurament establert.

Recopilació de la informació: fonts estadístiques, enquestes sobre terreny.

¹⁰ Organització Internacional del Treball

Moviments migratoris i interculturalitat

A. Fita 10.7 - Informació de l'indicador

ODS: 10. Reducció de les desigualtats

Fita 10.7. Facilitar la migració i la mobilitat ordenades, segures, regulars i responsables de les persones, fins i tot mitjançant l'aplicació de polítiques migratòries planificades i ben gestionades.

Indicador de referència:

10.7.2 Proporció de països amb polítiques migratòries que faciliten la migració i mobilitat ordenada, segura, regular i responsable de les persones

10.7.4. Proporció de població que és refugiada per país d'origen

Les fites d'aquest indicador també entren dins de les fites:

8.8.1; 8.8.2; 10.7.1; 10.7.3; 10.7.4

B. Definició i marc conceptual

10.7.2 Definició:

Aquest indicador descriu l'estat de les polítiques migratòries nacionals i com aquestes polítiques canvien amb el temps. La informació recopilada busca identificar tant els avenços assolits com les bretxes, contribuint així a la base d'evidència per a recomanacions viables per a la implementació de la meta 10.7 dels ODS.

Conceptes

El marc conceptual per a l'indicador 10.7.2 és el Marc de Governança Migratòria de l'OIM (MiGOF), que va ser ben rebut per 157 països (Resolució C/106/RES/1310 del Consell de l'OIM).

En línia amb el MiGOF, la metodologia proposada per a l'indicador 10.7.2 dels ODS es compon de sis dominis de polítiques, amb una subcategoria per a cadascuna d'elles.

La meta 10.7 dels ODS té un abast ampli amb termes ben definits i d'altres no tant. El Glossari de Migració de l'OIM proporciona una definició de conceptes clau que es recomana revisar.

10.7.4 Definició

El recompte total de la població que ha estat reconeguda com a refugiada com a proporció de la població total del seu país d'origen, expressada per 100.000 habitants.

Refugiats es refereix a persones reconegudes pel Govern i/o ACNUR, aquelles en una situació similar a la de refugiats i altres persones que necessiten protecció internacional.

C. Construcció de l' indicador adaptat.

Els indicadors de la meta 10.7 fan referències en l'àmbit nacional i a polítiques i accions a nivell país i al còmput de refugiats a nivell país, però, tenen un impacte i visibilitat en l'àmbit local. És per això que es proposen els següents indicadors adaptats.

- **Indicador 10.7.2. Nombre d' accions i campanyes de sensibilització adreçades a la ciutadania per sensibilitzar i informar sobre migració**
Aquest indicador s'ha adaptat a partir del domini 6 "El Govern aborda la immigració regular o irregular a través d'alguna de les següents mesures?" i la subcategoria "Campanyes d'informació i sensibilització sobre migració"
- **Indicador 10.7.4. Nombre total de persones refugiades ateses en un any pel projecte.**
Aquest indicador inclourà nombre de desplaçades a través de fronteres nacionals en territoris del sud com a resultat de persecució, conflicte, violència, violacions de drets humans o esdeveniments que pertorben greument l' ordre públic.
Aquest indicador s' ha adaptat a partir del mètode d' imputació d' UNHCR però sense considerar el percentatge respecte a la població total al país i origen.

D. Fonts de dades i documentació de referència

- UN_DESA : <https://www.un.org/development/desa/pd/data/sdg-indicator-1072-migration-policies>
- OIM: <https://www.iom.int/>
- OCDE: <http://www.oecd.org/migration/>
- www.unhcr.org

Referències:

- Marc de governança migratòria (MiGOF): https://www.iom.int/sites/default/files/about-iom/migof_brochure_a4_en.pdf
- Investigació de l'ONU entre els governs sobre població i desenvolupament: <https://www.un.org/development/desa/pd/themes/population-policies/inquiry>
- ACNUR Refugee Population Statistics Database (<https://www.unhcr.org/refugee-statistics/>)

- ACNUR, Informe de tendències globals (<https://www.unhcr.org/globaltrends.html>)
- ACNUR, Mid-Year Trends report (<https://www.unhcr.org/mid-year-trends.html>)
- Anuari estadístic de l'ACNUR (<https://www.unhcr.org/statistical-yearbooks.html>)
- Divisió de Població de les Nacions Unides, Perspectives de la Població Mundial (<https://population.un.org/wpp/>)

Unitat de mesurament:

Nombre d' accions de sensibilització i nombre de persones refugiades ateses.

A. Formes de presentació

Sobre l'indicador 10.7.2 no existeix una forma estipulada de presentació i el seu mesurament es podrà realitzar un cop l'any

Sobre l' indicador 10.7.4 Es recomana presentar les dades desagregades per sexe, edat i país d'origen. Es recomana la recollida de dades per enquestes i cada 6 mesos.

A. Fita 16.1 - Informació de l'indicador

ODS: 16. Promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, brindar accés a la justícia per a tothom i construir institucions efectives, responsables i inclusives en tots els nivells.

Meta 16.1. Reduir significativament totes les formes de violència i les taxes de mortalitat relacionades arreu del món.

Indicador de referència:

16.1.4: Proporció de població que se sent segura caminant sola per la zona on viu després del vespre

B. Definició i marc conceptual

Definició

Aquest indicador es refereix a la proporció de la població adulta que se sent segura caminant sola pel seu barri al vespre.

Conceptes

"Veïnat": l'indicador pretén captar la por a la delinqüència en el context de la vida quotidiana de les persones. Ho fa limitant l'àrea en qüestió al "barri" o "àrea en la qual viuen". Diverses altres formulacions de veïnatge local poden ser apropiades depenent del context cultural, físic i lingüístic. Proporcionar una definició universalment aplicable de veïnat és un desafiament, ja que el veïnat d'un és un concepte subjectiu que significarà coses diferents per a diferents persones.

"Després del vespre": l'indicador ha de capturar específicament els sentiments i percepcions de l'enquestat quan camina sol després del vespre. La referència específica a la foscor és important perquè, segons les investigacions, la foscor és un dels factors que les persones perceben com a importants a l'hora d'avaluar si una situació és perillosa. Si bé la referència específica a "després del vespre" és la redacció preferible i àmpliament utilitzada en les enquestes sobre victimització per delinqüència, una redacció alternativa adequada és "a la nit". Tanmateix, no és aconsellable especificar una hora exacta del dia (per exemple, les 6:00 p. m.), ja que la foscor (no l'hora del dia per se) és el factor que afecta la percepció de seguretat dels individus i la variació transnacional i estacional en l'aparició de la foscor fa que resulti problemàtic establir un llindar universalment adequat per definir la nit.

C. Construcció de l'indicador adaptat

La percepció de seguretat es considera un indicador de benestar subjectiu. Afecta la forma en què els éssers humans interactuen amb el seu entorn, la seva salut i, en conseqüència, la seva qualitat de vida.

La por a la delinqüència és en si mateix un indicador important, ja que nivells elevats de por poden influir negativament en el benestar i conduir a una reducció dels contactes amb el públic, una reducció de la confiança i el compromís en la comunitat i, per tant, representar un obstacle per al desenvolupament. La por al crim també difereix entre els grups demogràfics i aquest indicador ajuda a identificar els grups vulnerables.

La pregunta utilitzada a les enquestes és: Que tan segur se sent vostè en caminar sol a la seva àrea/barri després del vespre? Les opcions de resposta solen ser: (1) De ben segur, (2) segur, (3) insegur (4), molt insegur, (5) Mai surto només de nit/no aplica, (99) No sé. La proporció de població que se sent segura es calcula sumant el nombre d'enquestats que se senten "molt segurs" i "segurs" i dividint el total pel nombre total d'enquestats i multiplicant-lo per 100.

$$\left(\frac{\text{Número de encuestados que se sienten seguros caminando solos después del anochecer por el vecindario}}{\text{Número total de encuestados}} \right) * 100$$

Sobre la base a això, els indicadors adaptats proposats seran:

- Percentatge (%) de ciutadans (desglossat per sexe) que han estat assetjats al carrer durant l'últim mes
- Percentatge (%) de ciutadans (desglossats per sexe) que se senten insegurs al barri o municipi.

D. Fonts de dades i documentació de referència

- Manual sobre Enquestes de víctimes de violència que proporciona orientació tècnica sobre la implementació d'aquestes enquestes, sobre la base de bones pràctiques, desenvolupat a nivell de país.

El Manual d'Enquestes de Victimització d'UNODC-UNECE (2010) està disponible en:

<https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/Manual-on-victim-surveys.html>

- <https://dataunodc.un.org/sdgs>
- Roberts, B. 2014. "Por a caminar sol a la nit". A: Michalos A.C. (eds) Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-007-0753-5_1023
- UNODC-UNECE. 2010. Manual d'enquestes de victimització. Disponible a: <https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/Manual-on-victim-surveys.html>
- UNODC-PNUD-OHCHR. 2022. Qüestionari de l'enquesta ODS 16 i manual d'implementació. Disponible a: <https://www.sdg16hub.org/topic/sdg-16-survey-initiative-questionnaire> ; <https://www.sdg16hub.org/topic/sdg-16-survey-initiative-implementation-manual>

Unitat de mesurament : Percentatge (%)

E. Formulació i anàlisi de l' indicador

Es recomana formular aquest indicador com a % de població de la comunitat que s'ha sentit assetjat o % de població de la comunitat, tot això desagregat per sexe, edat (si és possible) fins i tot àrea (urbana, rural...).

Freqüència de mesurament: Al principi i final del projecte, indicant els mesos.

Recopilació de la informació: enquestes.

Transformació social i comunitària

A. Meta 1.4 - Informació de l'indicador

ODS: 1. Fi de la pobresa en totes les seves formes

Meta 1.4. D'aquí al 2030, garantir que tots els homes i dones, en particular els pobres i els vulnerables, tinguin els mateixos drets als recursos econòmics, així com l'accés als serveis bàsics, la propietat i el control de la terra i altres formes de propietat, l'herència, els recursos naturals, Noves tecnologies i serveis financers, incloses les microfinances.

Indicador de referència:

1.4.1 Proporció de població que viu en llars amb accés a serveis bàsics

1.4.2: Proporció de la població adulta total amb drets segurs de tinença de la terra, (a) amb documentació legalment reconeguda, i (b) que perceben que els seus drets sobre la terra són segurs, per sexe i tipus de tinença

ODS relacionats:

1.2, 2.2, 3.2, 3.7, 3.8, 3.9, 4.1, 4.a, 5.4, 5.b, 6.1, 6.2, 7.1, 7.2, 9.1 i 11.2.

B. Definició i marc conceptual

Definició 1.4.1

Proporció de la població que utilitza sistemes de prestació de serveis públics que satisfan les necessitats humanes bàsiques, inclosos aigua potable, sanejament, higiene, energia, mobilitat, recollida de residus, atenció sanitària, educació i informació. tecnologies. Per tant, l'indicador de serveis bàsics es basa en 9 components. Aquests components es capturen en diversos indicadors independents dels ODS, la qual cosa significa que els conceptes i definicions de l'indicador 1.4.1 dels ODS es derivaran d'aquests indicadors específics dels ODS o seran els mateixos que ells.

Conceptes

El terme "accés a serveis bàsics" implica que es disposa de manera fiable de serveis suficients, assequibles i de qualitat adequada:

- 1) Accés als Serveis Bàsics d'Aigua Potable** es refereix a l'ús d'aigua potable de font millorada amb un temps de collita no major a 30 minuts d'anada i tornada, incloses les cues. Les fonts d'aigua potable "millorades" inclouen les següents: aigua entubada, perforacions o pous entubats, pous excavats protegits, brolladors protegits, aigua de pluja, quioscos d'aigua i aigua envasada o lliurada. Aquesta definició es basa en l'escala d'aigua potable del Programa Conjunt de Monitoratge (JMP) de l'OMS i UNICEF i és la

base per a l'indicador 6.1.1 dels ODS: Proporció de la població que utilitza serveis d'aigua potable gestionats de manera segura. **Veure indicador 6.1.**

- 2) **Accés a Serveis de Sanejament Bàsic** es refereix a l'ús d'instal·lacions millorades que no són compartides amb altres llars. Una "instal·lació de sanejament millorada" es defineix com aquella dissenyada per separar higiènicament els excrements humans del contacte humà. Les instal·lacions de sanejament millorades inclouen tecnologies de sanejament humit, com vàters amb descàrrega o abocament connectats a sistemes de clavegueram, fosses sèptiques o latrines de pou; i tecnologies de sanejament sec, com latrines de pou sec amb lloes (construïdes amb materials duradors i fàcils de netejar), latrines de pou millorades i ventilades (VIP), latrines de pou amb lloca, sanitaris de compostatge i sanejament en contenidors. Aquesta definició es basa en l'escala de sanejament del JMP i és la base per a l'indicador 6.2.1a dels ODS: Proporció de la població que utilitza serveis de sanejament gestionats de forma segura. **Veure indicador 6.2.**
- 3) **Accés a Instal·lacions d'Higiene Bàsica** es refereix a la disponibilitat d'una instal·lació per al rentat de mans amb aigua i sabó a la llar. Les instal·lacions per al rentat de mans poden estar ubicades dins de l'habitatge, pati o parcel·la. Les instal·lacions per al rentat de mans poden ser fixes o mòbils i incloure una aigüera amb aigua de l'aixeta, cubells amb aixeta, i palanganes designades per al rentat de mans. El sabó inclou sabó en barra, sabó líquid, detergent en pols i aigua amb sabó, però no inclou cendres, terra, sorra o altres agents per al rentat de mans.
- 4) **L'accés a combustibles i tecnologia nets** es refereix a l'ús de combustibles i tecnologia que estan definits pels objectius de taxes d'emissió i recomanacions de combustibles específics (és a dir, contra el carbó i el querosè sense processar).
- 5) **Accés a la Mobilitat Bàsica**¹¹ es refereix a tenir un accés convenient al transport en un context rural (ODS 9.1.1) o tenir un accés convenient al transport públic en un context urbà (ODS 11.2.1).

Per eradicar la pobresa, les comunitats han d'estar connectades amb oportunitats socioeconòmiques mitjançant carreteres transitables durant tot l'any i atreure serveis de transport públic fiables i assequibles. En moltes zones, és possible que es requereixin senders, ponts de vianants i vies fluvials segurs juntament amb les carreteres o com a alternativa a elles. El transport reflecteix l'accessibilitat per a la gran majoria de les

---

¹¹ ONU Habitat: veure grau d'urbanització per distingir: i) ciutats: té una població d'almenys 50 000 habitants en àrees contigües de densament poblades (més de 1500 km per km²); ii) localitats o pobles de densitat intermèdia; menys de 5000 habitants en zones contigües la densitat de les quals és d'un mínim de 300 habitants per km².; iii) zones rurals: àrees de baixa densitat de població o deshabitades.

persones en contextos rurals. En aquelles situacions en què predomini una altra manera, com el transport aquàtic, la definició es modificarà i contextualitzarà per reflectir i capturar aquests aspectes.

L'accés a la mobilitat ha mostrat alguns dels majors impactes en la reducció de la pobresa i té una forta correlació amb els resultats educatius, econòmics i de salut ("el transport com a facilitador").

A nivell de **mobilitat en el context urbà**, l'accés al transport es mesura utilitzant la metodologia de **l'ODS 11.2.1 –Proporció de la població que té accés convenient al transport públic per sexe, edat i persones amb discapacitat**.

La identificació de la població atesa per la xarxa de carrers disponible permet mesurar la distància caminant de 500 mt/o 1 km fins a la parada més propera ("àrea de servei").

Complementari a l'anterior, altres paràmetres de seguiment de l'objectiu de transport relacionats amb la densitat/nº de carrers.

- 6) **Accés a Serveis Bàsics de Recollida de Residus** es refereix a l'accés que té la població a un servei fiable de recollida de residus, incloent-hi serveis tant formals municipals com del sector informal. Això està connectat i es capturarà a través de **l'Indicador 11.6.1** Un "servei de recollida" podrà ser "porta a porta" o mitjançant dipòsit en un contenidor comunitari
- 7) **Accés a Serveis Bàsics d'Atenció Mèdica** es refereix a l'accés a serveis que cobreixen serveis d'emergència dins i fora de l'àrea, atenció mèdica i hospitalària per a pacients internats, serveis mèdics ambulatoris, serveis de laboratori i radiologia, i serveis de salut preventiva. Els serveis bàsics d'atenció de salut també inclouen l'accés a tractaments limitats per a malalties mentals i abús de substàncies d'acord amb estàndards mínims prescrits pels ministeris de salut locals i nacionals. Això està connectat i es mesurarà a través de **l'indicador 3.8.1** dels ODS: Cobertura de serveis de salut essencials.
- 8) **L'accés a l'educació bàsica** es refereix a l'accés a serveis educatius que proporcionin a tots els estudiants les capacitats que necessiten per ser econòmicament productius, desenvolupar mitjans de vida sostenibles, contribuir a societats pacífiques i democràtiques i millorar

C. Construcció de l' indicador adaptat

Aquest indicador és una combinació de diversos components dels serveis bàsics que, per si sols, existeixen en la seva majoria com a indicadors independents dels ODS. Com a resultat, des de Nacions Unides s'aconsella que s'han de presentar en conjunt. Des del Fons Mallorquí, a l'hora d'adaptar,

per tant, els indicadors adaptats de la meta 1,4 hauran de presentar com a mínim dos indicadors de serveis bàsics:

1.4.1 Components de Servei bàsic	Indicadors adaptats
1. Agua portàtil	Veure indicador 6.1.
2. Sanejament	Veure indicador 6.2
3. Higiene	- Proporció de la població amb instal·lacions per rentar-se les mans amb aigua i sabó disponibles a la llar (ODS 6.2.1)
4. Accés a combustible i tecnologia neta	- Nombre de connexions a la xarxa elèctrica d'una comunitat
5. Mobilitat rural (11.6.1)	- Percentatge (%) de ciutadans i ciutadanes que utilitzen regularment el transport públic del municipi. - Percentatge (%) de ciutadans i ciutadanes que estan satisfets amb el transport públic. - Proporció de la població rural que viu a menys de 2 quilòmetres d'una carretera transitable tot l'any
6. Mobilitat urbana	- Percentatge de ciutadans que empren el transport públic. - Proporció de ciutadans que viuen ens 500 metres i 1 km d'una parada de transport urbà.
7. Gestió de residus	- Proporció de residus sòlids recollits regularment i amb una descàrrega final adequada / sòl urbà de residus generat per la ciutadania. - Percentatge (%) de ciutadans satisfets amb les instal·lacions de residus domèstics. - Percentatge de ciutadans que creuen que els seus carrers estan nets.
8. Atenció Mèdica bàsica	- Nombre de ciutadans i ciutanes atesos per un centre de salut bàsic (vegeu meta 3.8 per a la definició de centre de salut bàsic). - Nombre de ciutadans per metge de capçalera.
9. Accés a l'educació bàsica	- Nombre d'escoles de primària d'una comunitat amb accés a instal·lacions bàsiques d'electricitat, aigua i sanejament separades per sexe i amb serveis d'higiene. - Nombre d'estudiants per escola de primària amb instal·lacions bàsiques.

D. Fonts d'informació i referències

- Els censos i les enquestes de llars i dades administratives.
- Compilacions d'iniciatives internacionals o regionals (per exemple, Eurostat), estudis realitzats per instituts de recerca o assessorament tècnic rebut durant les consultes nacionals.

Referències

- Banc Mundial, 2015 El llindar internacional de pobresa, <http://www.worldbank.org/en/programs/icp/brief/poverty-line>
- Programa conjunt de seguiment de l'OMS i UNICEF per al subministrament d'aigua, sanejament i higiene (JMP)
Lloc web de JMP: <https://www.washdata.org/>
- Dades JMP: <https://washdata.org/data;>

- JMP informa: <https://washdata.org/reports>
- Mètodes JMP: <https://washdata.org/monitoring/methods>
- Metodologia JMP: actualització 2017 i línies base ODS
- <https://washdata.org/report/jmp-methodology-2017-update>
- JMP Preguntes bàsiques sobre aigua, sanejament i higiene per a enquestes a les llars: <https://washdata.org/report/jmp-2018-core-questions-household-surveys>
- Notes tècniques del PNUD 2016 Càlcul dels índexs de desenvolupament humà, https://hdr.undp.org/sites/default/files/2021-22_HDR/hdr2021-22_technical_notes.pdf
- El Grup del Banc Mundial, ESMAP, 2015 Beyond Connections Energy Access va redefinir <http://www.worldbank.org/en/topic/energy/publication/energy-access-redefined>
- UIT, 2015 Indicadors TIC per al Marc de Seguiment dels ODS, <http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/intlcoop/sdgs/ITU-ICT-technical-information-sheets-for-the-SDG-indicators.pdf>
- Wilson et al - Indicadors ISWM desaprofitats - doi10.1016/j.wasman.2014.10.006 - gener 2015, https://eprints.whiterose.ac.uk/85319/9/Wilson_et_al_Supplementary_information_Wasteaware_ISWM_Benchmark_Indicators_User_Manual_FINAL.pdf
- **Guia sobre gènere i transport.** <https://www.ssatp.org/sites/ssatp/files/publications/HTML/Gender-RG/index.html>
- **Resum de transport: Banc Mundial.** <https://www.worldbank.org/en/topic/transport>.

E. Formulació de l' indicador i metodologies de collita d' informació

Els indicadors relacionats amb percentatge o proporció de la població han d'anar desagregats per sexe i per edat i zona urbana o rural.

En el diagnòstic, es recomana incloure una anàlisi en la de com es relacionen i afecta un servei bàsic a un altre (mínim 2 serveis bàsics coberts pel projecte).

La forma de recollida dels indicadors pot combinar diversos mètodes: observació directa i enquestes.

Es presenta a continuació un **resum de les metodologies** de còmput per a cada **indicador sense adaptar** que pot ser presa com a referència.

Enllaços a metodologies per als components de l' indicador 1.4

Component	Mesura per	Enllaç amb la metodologia
Serveis Bàsics d' aigua potable	Proporció de la població amb accés a una font millorada amb un temps de recollida de no més de 30 minuts per a un viatge d'anada i tornada, incloses les cues (Part de l'ODS 6.1.1)	https://washdata.org/monitoring/drinking-water https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-06-01-01.pdf

Component	Mesura per	Enllaç amb la metodologia
Serveis bàsics de sanejament	Proporció de població que utilitza instal·lacions millorades que no es comparteixen amb altres llars (Part de l'ODS 6.2.1a)	https://washdata.org/monitoring/sanitation https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-06-02-01a.docx
Serveis bàsics d' higiene	Proporció de la població amb instal·lacions per rentar-se les mans amb aigua i sabó disponibles a la llar (ODS 6.2.1)	https://washdata.org/monitoring/hygiene https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-06-02-01b.docx
Recollida de residus	11.6.1 Proporció de residus sòlids municipals recollits i gestionats en instal·lacions controlades del total de residus municipals generats, per ciutats	https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-11-06-01.pdf
Mobilitat i transport	9.1.1 Proporció de la població rural que viu a menys de 2 km d' una carretera transitable tot l' any 11.2.1 Proporció de població que té fàcil accés al transport públic, per sexe, edat i persones amb discapacitat	https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-09-01-01.pdf https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-11-02-01.pdf
Energia moderna	7.1.2 Percentatge de població que depèn principalment de combustibles i tecnologies nets	https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-07-01-02.pdf
Educació	4.a proporció d' escoles amb accés a serveis bàsics.	https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-04-0A-01.pdf
Salut	3.8.1 Cobertura de serveis bàsics de salut	https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-03-08-01.pdf

Indicador de referència:

1.4.2: Proporció de la població adulta total amb drets segurs de tinença de la terra, (a) amb documentació legalment reconeguda, i (b) que perceben que els seus drets sobre la terra són segurs, per sexe i tipus de tinença

Objectius i indicadors relacionats

5.a.1 i 5.a.2; 2.3; 2.4; 11.1; 11.3; 14

B. Definició i marc conceptual

Definició 1.4.2

Mesura la part rellevant de la Meta 1.4 (garantir que homes i dones tinguin iguals drets als recursos econòmics, així com accés a la propietat i control sobre la terra i altres formes de propietat, herència i recursos naturals). Mesura els resultats de les polítiques que apunten a enfortir la seguretat de la tinença per a tothom, incloses les dones i altres grups vulnerables.

L'indicador 1.4.2 cobreix:

- o tots els **tipus d'ús** de la terra (com residencial, comercial, agrícola, forestal, pasturatge, aiguamolls segons una classificació estàndard d'ús de la terra) tant en àrees rurals com urbanes; i
- o tots **els tipus de tinença** de la terra reconeguts a nivell nacional, com a propietat absoluta, arrendament, terres públiques i terres consuetudinàries. Un individu pot posseir terres al seu propi nom, conjuntament amb altres individus, com a membre d'una llar o col·lectivament com a membre d'un grup, cooperativa o un altre tipus d'associació.

Drets de tinença segurs: compost per dos subcomponents: (i) documentació legalment reconeguda i (ii) percepció de la seguretat de la tinença, ambdós necessaris per proporcionar un mesurament complet de la seguretat de la tinença.

Documentació legalment reconeguda¹²: La documentació legal de drets es refereix al registre i publicació d'informació sobre la naturalesa i ubicació de la terra, els drets i els titulars de drets en una forma reconeguda pel govern i, per tant, oficial.

Seguretat percebuda de la tinença: La percepció de seguretat de la tinença es refereix a la percepció que té un individu de la probabilitat de pèrdua involuntària de la terra, com un desacord sobre els drets de propietat sobre la terra o la capacitat d'usar-la, independentment de l'estatus formal i pot ser més optimista o pessimista. Tot i que amb freqüència es pot percebre que aquells que no tenen documentació sobre drets sobre la terra estan amenaçats i aquells que sí que la tenen com a protegits, hi pot haver situacions en què els drets sobre la terra documentats per si sols siguin insuficients per garantir la seguretat de la tinença, especialment en el cas de les dones.

Per a efectes de construir l'indicador (vegeu la següent secció per a la seva justificació), definim que les percepcions de tinença són segures si: (i) El propietari de la terra no informa temor de pèrdua involuntària de la terra dins dels propers cinc anys a causa, per exemple, amenaces intrafamiliaris, comunitàries o externes i (ii) El propietari del terreny declara tenir dret a llençar.

Tinença: Les societats defineixen i regulen la forma en què les persones, les comunitats i altres obtenen accés a la terra i els recursos naturals (inclosos la pesca i els boscos) a través de sistemes de tinença. Aquests sistemes de tinença determinen qui pot utilitzar quins recursos, durant quant temps i en quines condicions. Els sistemes de tinença es poden basar en polítiques i lleis escrites, així com en costums i pràctiques no escrites. Cap dret de tinença, inclosa la propietat privada, és absolut. Tots els drets de tinença estan limitats pels drets d'altres i per les mesures adoptades pels Estats amb finalitats públiques (VGGT, 2012).

---

¹² Definit per cada país

Tipologia de tinença: una tipologia de tinença és específica de cada país i es refereix a categories de drets de tinença, per exemple, consuetudinaris, arrendataris, públics i de propietat absoluta. Els drets poden ser titulars de forma col·lectiva, conjunta o individual i poden abastar un o més elements del conjunt de drets (el dret de possessió, de control, d'exclusió, de gaudi i de disposició).

Governança de la terra: Regles, processos i estructures a través de les quals es prenen decisions respecte a l'accés i l'ús (i transferència) de la terra, com s'implementen aquestes decisions i la forma en què es gestionen els interessos en conflicte a la terra. Els estats brinden reconeixement legal als drets de tinença a través de polítiques, lleis i serveis d'administració de terres, i defineixen les categories de drets que es consideren oficials.

C. Construcció de l'indicador adaptat

L'indicador 1.4.2 es compon de dues parts: (A) mesura la incidència d'adults amb documentació legalment reconeguda sobre terres entre la població adulta total; mentre que (B) se centra en la incidència d'adults que reporten haver percebut drets segurs a la terra entre la població adulta. Les parts (A) i (B) proporcionen dos conjunts de dades complementàries sobre la seguretat dels drets de tinença, necessaris per a mesurar l'indicador.

Part (A): (Persones (Adultes) amb documentació legalment reconeguda sobre terrenys) / (Població adulta total) X 100

Part (B): (Persones (adultes) que perceben els seus drets com a assegurances) / (Població adulta total) x 100

Prenent com a referència els conceptes definits en l'apartat anterior, el mètode de càlcul proposat per l'Agenda 2030 a nivell país i considerant les competències limitades dels governs locals es proposen com a indicadors adaptats per contribuir a la meta 1.4:

- Proporció de dones que identifiquen i reconeixen els seus drets d'accés a la propietat de la terra dins d'una comunitat/proporció total de població total de dones
- Proporció de persones (desagregades per sexe) d'una comunitat que perceben els seus drets de tinença com segurs / població total de la comunitat *100
- Percentatge de dones que accedeixen (revisar els tipus de tinença) a una propietat de manera legal i documentada sobre el total d'una comunitat/ població total de la comunitat *100

D. Fonts d'informació i referències

- Enquestes de llar i censos realitzades per agències nacionals d'estadístiques
- Enquestes demogràfiques i salut llevades a terme per ministeris
- Enquestes múltiples d'indicadors dutes a terme per diferents ONGs
- ONU Hàbitat
- Banc Mundial

- Grup de Treball Global sobre Terra
- la Global Land Tool Network (GLTN).
- Iniciativa Global Land Indicator.
- Coalició Internacional de la Terra.
- Iniciativa de Política de Sòl.

Referències

- Reunions de grups d'experts sobre desenvolupament de metodologies utilitzant dades d'enquestes / Expert Group Meetings on methodology development using survey data: <https://gltn.net/home/download/international-expert-group-meeting-on-land-tenure-security-to-develop-a-set-of-household-survey-questions-for-monitoring-sdg-indicator-1-4-2/?wpdmdl=111>
- Reunions de grups d'experts sobre desenvolupament de metodologies utilitzant dades d'enquestes / Expert Group Meetings on methodology development using administrative data (<http://documents.worldbank.org/curated/en/482991505367111149/pdf/119691-WP-P095390-PUBLIC-SDGEGMproceedingsuseofadministrativedatalandagencies.pdf>)
- Preguntes consolidades amb enfocament de gènere per al subindicador 1.4.2. Mòdul de preguntes essencials consolidades per a 1.4.2 i 5.a.1 (FAO, ONU-Hàbitat, ONU Dones, Banc Mundial). Mòdul per a entrevistes individuals en preparació; Versió per a enquestes domèstiques amb enquestats proxy; Disponible a: <http://documents.worldbank.org/curated/en/812621505371556739/Land-tenure-module-essential-questions-for-data-collection-for-1-4-2-and-5-a-1>).

E. Formulació i anàlisi

La informació d'aquest indicador a més de ser desagregada per sexe pot ser desagregada el tipus de tinença: propietat agrícola, i propietat residencial, tinença en grup.

No hi ha un acord per a la periodicitat de recollida dels indicadors. Aquest indicador proporciona incentius per millorar la governança responsable de la terra, informa sobre l'equitat entre homes i dones en els drets a la terra.

Els resultats sobre la seguretat percebuda proporcionaran informació important sobre la satisfacció de les persones amb la qualitat institucional del servei, la transparència, la idoneïtat, l'accessibilitat, l'assequibilitat dels serveis d'administració de terres i els sistemes de justícia.

A. Fita 3.8 - Informació de l'indicador

ODS: 3. Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tothom en totes les edats

Fita 3.8. Aconseguir la cobertura sanitària universal, en particular la protecció contra els riscos financers, l'accés a serveis de salut essencials de qualitat i l'accés a medicaments i vacunes segurs, eficaços, assequibles i de qualitat per a tothom.

Indicador de referència:

3.8.1 Cobertura de serveis de salut essencials

ODS relacionats:

1.2, 2.2, 3.2, 3.7, 3.8, 3.9, 4.1, 4.a, 5.4, 5.b, 6.1, 6.2, 7.1, 7.2, 9.1 i 11.2.

B. Definició i marc conceptual

Definició

Cobertura de serveis de salut essencials (definida com la cobertura mitjana de serveis essencials basada en intervencions de seguiment que inclouen salut reproductiva, materna, neonatal i infantil, malalties infeccioses, malalties no transmissibles i capacitat i accés als serveis, entre la població general i la població més desfavorida).

Conceptes:

L'ndex de cobertura de serveis de salut es calcula com la mitjana geomètrica de 14 indicadors traçadors. Els 14 indicadors s'enumeren a continuació, organitzats en quatre categories àmplies de cobertura de serveis:

I. Salut reproductiva, materna, neonatal i infantil

- 1) Planificació familiar
- 2) Atenció durant l'embaràs
- 3) Immunització infantil
- 4) Tractament infantil

II. Malalties infeccioses

- 5) Tuberculosi
- 6) VIH/SIDA
- 7) Malària
- 8) Aigua, sanejament i higiene

III. Malalties no transmissibles

- 9) Hipertensió
- 10) Diabetis
- 11) Tabac

IV. Capacitat i accés al servei

- 12) Accés a hospitals
- 13) Força laboral de salut
- 14) Seguretat sanitària: índex de capacitat bàsica del Reglament Sanitari Internacional (RSI)

C. Construcció de l' Indicador adaptat

Es proposa construir aquest indicador a partir dels conceptes anteriors. El càlcul requereix identificar els paràmetres dels 14 indicadors anteriors relatius a serveis de salut que estan coberts incloent-hi la població l' atesa. Hi ha una metodologia per a cada indicador, es proposa que com a mínim el centre de salut ha de complir. Disponible aquí:

<https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-03-08-01.pdf>

Com a mínim indicador ha de mesurar:

Percentatge de la població amb accés a serveis bàsics de salut de

- Planificació familiar
- Atenció durant l' embaràs
- Immunització infantil:
- Hipertensió
- Malalties infeccioses

D. Fonts d' informació i referències

- Enquestes a llars
- Índex de cobertura sanitària universal
- WHO (organització Mundial de la salut). <https://www.who.int/health-topics/universal-health-coverage>

Referències:

- <https://www.who.int/publications/i/item/tracking-universal-health-coverage>
- [http://www.thelancet.com/pdfs/journals/langlo/PIIS2214-109X\(17\)30472-2.pdf](http://www.thelancet.com/pdfs/journals/langlo/PIIS2214-109X(17)30472-2.pdf)
- <https://www.who.int/health-topics/universal-health-coverage>
- Per al desenvolupament històric dels mètodes, vegeu:
- <https://www.who.int/publications/i/item/9789241565264>
- <https://www.who.int/publications/i/item/monitoring-progress-towards-universal-health-coverage-at-country-and-global-levels-framework-measures-and-targets>
- <http://collections.plos.org/uhc2014>

E. Formulació de l' indicador

Es detalla a continuació la forma de presentació de cadascun dels serveis bàsics que componen de l' indicador

Serveis bàsics	Descripció
----------------	------------

Planificació familiar	Percentatge de dones en edat reproductiva (15 a 49 anys) casades o en unió lliure que satisfan les seves necessitats de planificació familiar amb mètodes moderns
Atenció durant l' embaràs	Percentatge de dones de 15 a 49 anys amb un nascut viu en un període determinat que van rebre atenció prenatal quatre o més vegades.
Immunització infantil:	Percentatge de lactants que reben tres dosis de vacuna contra la diftèria, el tètanus.
Tractament infantil	Percentatge de nens menors de 5 anys amb símptomes d'infecció respiratòria aguda (tos i respiració ràpida o difícil a causa d'un problema al pit i no només a un nas tapat) en les 2 setmanes anteriors a l'enquesta per als qui Es va buscar assessorament o tractament en un centre o proveïdor de salut.
Hipertensió	Prevalença del tractament (prendre medicaments) per a la hipertensió entre adults de 30 a 79 anys amb hipertensió (estimació estandarditzada per edat) (%).
Malalties infeccioses	Tractament de Tuberculosi VIH/SIDA Malària:

Les dades han d' estar desagregades per sexe, edat i zona urbana i rural. La forma de recollida d' informació es pot realitzar a través d' entrevistes i enquestes al centre de salut i a la població i no existeix una periodicitat de recollida d' informació. Es recomana un cop l' any.

A. Fita 4.3 - Informació de l'indicador

ODS: 4. Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge permanent per a tothom.

Fita 4.3. D'aquí al 2030, assegurar l'accés igualitari de tots els homes i les dones a una formació tècnica, professional i superior de qualitat, inclòs l'ensenyament universitari.

Indicador de referència:

4.3-1 Ràtio de participació de joves i adults en educació formal i informal i capacitació en els darrers 12 mesos.

ODS relacionats:

1.4, 4.4, 4.5, 5.b, 8.5, 9.2

B. Definició i marc conceptual

Definició

El percentatge de joves i adults en un rang d'edat determinat (15-24 anys, 25-54 anys, 55-64 anys, 15-64 anys) que participen en educació i capacitació formal o no formal en els 12 mesos anteriors.

Conceptes:

L'educació i la formació formals es defineixen com l'educació impartida pel sistema d'escoles, col·legis, universitats i altres institucions educatives formals que normalment constitueixen una "escala" de continuïtat d'educació a temps complet per a infants i joves, que generalment comença entre els 5 i els 7 anys i contínuia fins als 20 o 25 anys. En alguns països, les parts superiors d'aquesta "escala" són programes organitzats conjunts d'ocupació a temps parcial i participació a temps parcial en el sistema escolar i universitari regular.

L'educació i formació no formal es defineix com qualsevol activitat d'aprenentatge organitzada i sostinguda que no es correspongui exactament amb la definició anterior d'educació formal. Per tant, **l'educació no formal** pot tenir lloc tant dins com fora de les institucions educatives i atendre persones de totes les edats. Depenent dels contextos nacionals, pot abastar programes educatius per impartir alfabetització d'adults, habilitats per a la vida, habilitats laborals i cultura general.

C. Construcció de l'indicador adaptat

Tot i que la meta global abasta diversos conceptes, indicador i l'indicador de referència no mesura directament l'asequibilitat i la qualitat, el concepte principal, "accés igualitari", s'avalua mitjançant la comparació de les taxes de participació, per sexe.

D'acord als conceptes anteriors, el càlcul de l'indicador serà: nombre de persones de grups d'edats específics que participen en l'educació formal i no formal i en la formació expressada sobre la població total del mateix grup d'edat expressat com a percentatge de la població.

Taxa de participació de la població del grup d'edat XX en educació i formació formal i no formal = $\frac{\text{matriculació de la població del grup d'edat i en educació i formació formal i no formal (en els darrers 12 mesos)}}{\text{població en el grup d'edat x}}$
X (grups d'edat) = 15-24, 25-54 anys, 55-64 anys, 15-64 anys

D. Fonts d'informació i referències

- Ministeris d'educació-
- Enquestes Nacionals de Llars.
- Enquestes sobre la Força laboral.
- Oficines Nacional d'Estadístiques (UNESCO Institute for Statistics) www.uis.unesco.org.
- En el pla internacional, el Programa internacional per a l'avaluació de les competències dels adults de l'OCDE (PIAAC).
- L'Enquesta sobre la transició de l'escola al treball (SWTS) de l'OIT, produeixen informació periòdica i comparable.

Referències

- Departament d'Estadístiques de l'Organització Internacional del Treball (OIT) (base de dades global sobre enquestes nacionals de força laboral i altres enquestes de llars rellevants que cobreixen el mercat laboral.): <https://ilostat.ilo.org/>
- Enquesta Europea d'Educació d'Adults (AES): <http://www.eui.eu/Research/Library/ResearchGuides/Economics/Statistics/DataPortal/AES.aspx>
- Enquesta Europea de Formació Professional Contínua: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/continuing-vocational-training-survey>
- Enquesta Europea de Població Activa: http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/trng_lfs_4w0_esms.htm

E. Formulació i anàlisi de l'indicador

Un valor alt indica que una proporció considerable de la població del grup d'edat específic participa en l'educació formal i no formal i en la capacitació.

A l'hora de construir i analitzar l'indicador cal tenir en compte que l'educació formal i no formal i la capacitació es poden oferir en diversos contextos, inclosos col·legis i universitats, entorns de treball i altres llocs, i poden tenir una durada diversa. En general, les dades administratives només recullen l'oferta que es realitza en contextos formals, com ara les

escoles i universitats. Finalment, les taxes de participació no reflecteixen la intensitat o la qualitat de l' oferta ni tampoc els resultats de l'ensenyament i la formació que s' ofereixen.

Idealment, l'indicador s'hauria de desglossar segons tipus de programa, com ara educació i formació tècnica i vocacional (EFTP), educació terciària, educació d'adults i altres modalitats rellevants; i cobrir els programes formals i no formals. La metodologia relacionada amb els indicadors de participació en educació formal i en la formació és sòlida i està ben implantada en la majoria dels països. No obstant això, els mètodes de mesurament de l'educació no formal i de formació varien considerablement al voltant del món (consultar fonts d'informació). Aquest indicador ha de ser desagregat per sexe.

La recollida d'informació pot ser per enquestes, observació, còmput. No hi ha una data definida per a la periodicitat de recollida de dades, es recomana una vegada a l'any i considerar els 12 mesos anteriors.

A. Fita 4.a - Informació de l'indicador

ODS: 4. Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge permanent per a tothom.

Fita 4.a. Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge permanent per a tothom.

Indicador de referència:

4.a.1 Proporció d' escoles que ofereixen serveis bàsics, per tipus de servei

ODS relacionats:

1.4, 4.4, 4.5, 5.b, 8.5, 9.c, 17.8

B. Definició i marc conceptual

Definició

El percentatge d'escoles per nivell d'educació (primària, secundària inferior i secundària superior) amb accés a la instal·lació o serveis bàsics determinats.

Conceptes:

- 1) **Electricitat:** Fonts d'energia disponibles de manera regular i fàcil (per exemple, connexió a la xarxa elèctrica, generadors alimentats per vent, aigua, energia solar i combustible, etc.) que permeten l'ús adequat i sostenible de la infraestructura de TIC amb finalitats educatives.
- 2) **Internet** amb finalitats pedagògiques: Internet disponible per millorar l'ensenyament i l'aprenentatge i al qual poden accedir els alumnes.
- 3) **Ordinadors per a ús pedagògic:** ús de computadores per donar suport a la importació de cursos o les necessitats d' ensenyament i aprenentatge independents. Això pot incloure activitats que utilitzen computadores o Internet per satisfer necessitats d' informació amb finalitats de recerca; desenvolupar presentacions; realitzar exercicis i experiments pràctics; compartir informació; i participar en fòrums de discussió en línia amb finalitats educatives.
- 4) **Infraestructura adaptada:** entorn construït relacionat amb instal·lacions educatives que siguin accessibles a tots els usuaris, inclosos aquells amb diferents tipus de discapacitat-
- 5) **Els materials adaptats** inclouen materials d'aprenentatge i productes d'assistència que permeten als estudiants i mestres amb discapacitats/limitacions de funcionament accedir a l'aprenentatge i participar plenament en l'entorn escolar.
- 6) **Els materials d'aprenentatge accessibles** inclouen llibres de text, materials instructius, avaluacions i altres materials que estan disponibles i es proporcionen en formats apropiats, com àudio, braille, llenguatge de senyes i formats simplificats que poden ser utilitzats per estudiants i mestres amb discapacitats/limitacions de funcionament.

- 7) **Aigua potable bàsica** es defineix com una font d'aigua potable funcional en o prop de les instal·lacions i punts d'aigua accessibles a tots els usuaris durant l'horari escolar.
- 8) **Les instal·lacions de sanejament bàsic** es defineixen com a instal·lacions de sanejament funcionals separades per a homes i dones a les instal·lacions o a prop d'elles.
- 9) **Les instal·lacions bàsiques per al rentat de mans** es defineixen com a instal·lacions funcionals per al rentat de mans, amb aigua i sabó disponibles per a totes les nenes i nens.

C. Construcció de l' indicador adaptat

L'indicador mesura l'accés a les escoles a serveis i instal·lacions bàsics per garantir un entorn d'aprenentatge segur i eficaç per a tots els estudiants. Segons la definició dels conceptes anteriors, l'indicador adaptat serà:

$$\% \text{ d'escoles d'un determinat nivell amb accés a un determinat/s tipus d'instal·lacions} = \frac{\text{Nombre d'escoles en un nivell d'educació determinat amb accés a una instal·lació determinada.}}{\text{Nombre total d'escoles en aquest determinat nivell d'educació.}}$$

Variables:

- Nombre d'escoles de primària d'una comunitat amb accés a instal·lacions bàsiques (electricitat, aigua i sanejament separades per sexe i higiene).
- Nombre d'escoles amb internet amb finalitats pedagògiques (vegeu guia d'indicadors)
- Percentatge de nens i nenes que acudeixen a un centre educatiu amb instal·lacions bàsiques respecte a la població total de població de nens i nenes

S'haurà de detallar el tipus d'instal·lacions que s'ha computat en la construcció de l'indicador.

Un valor alt indica que les escoles tenen bon accés als serveis i instal·lacions rellevants. Idealment, cada escola hauria de tenir accés a tots aquests serveis i instal·lacions.

D. Fonts d' informació i referències

- Ministeris d' educació
- Oficina Nacional d' estadística
- Oficina d' estadístiques d' UNESCO: <http://uis.unesco.org/en/isced-mappings>.

Referències

- Enquestes sobre el nivell de les instal·lacions i tecnologies en educació i amb un mòdul per a l'Àfrica: <http://uis.unesco.org/en/uis-questionnaires>

- La proporció d'escoles amb accés a l'electricitat, Internet amb finalitats pedagògiques i ordinadors amb finalitats pedagògiques: vegeu Guide to Measuring Information and Communication Technologies (ICT) in Education, UIS Technical Paper núm.
- Indicadors de seguiment WASH: <https://www.unicef.org/wash>

E. Formulació i anàlisi de l' indicador

Aquest indicador es formularà com el nombre d'escoles de determinat nivell d'educació (primària, secundari...) que disposen d'accés a les instal·lacions pertinents s'expressa com a percentatge sobre totes les escoles en aquest mateix nivell d'educació.

En l'anàlisi de l'indicador també es pot incloure el nombre d' estudiants que coberts pel centre educatiu.

Com a eina de treball es poden fer servir formularis d' aquest tipus:

Avaluació per a les escoles								
Nombre de participa cases; d	Població objectiu	Electricitat	Internet amb fins pedagògics	Ordinadors amb fins pedagògics	Infraestructura adaptada per a estudiants amb discapacitat	Accés a aigua potable	Accés a wc separat per sexe.	Instal·lacions d'higiene
80	Escoles secundàries fins a 15 anys		X	X				

*****

Bibliografia:

- Guia per la creació d'indadors de gènere. Generalitat de Catalunya.
https://ceo.gencat.cat/web/.content/30_estudis/03_publicacions/Apunts/2010_01_09_Apunts_Indicadorsdegenere.pdf.
- Concepte i disseny d'indicadors. Diputació de Barcelona
https://repositori-dsf.diba.cat/public_resources/continguts/028QCID_cas2_01/recursos/de_scargas/ca/cu5_ca2_003.pdf